

System pro vzájemné hodnocení studentských textů v předmětu Akademické psaní

Jiří Poláček

Středisko vědeckých informací ESF MU

prezentováno 22. června 2011 na konferenci SCO 2011

Výchozí situace

- e-learningový kurz Akademické psaní
- 1 700 zapsaných studentů
- 2 tutoři
- požadavek na kreativní úkol – sepsání krátkého odborného textu

Kdo bude v krátkém časovém úseku pročítat a hodnotit více jak tisícovku „slohovek“ studentů?

Nabízené řešení

- v 1. fázi studenti podle pokynů napíší a odevzdají svůj odborný text
- ve 2. fázi studenti anonymně ohodnotí náhodně přidělené texty svých spolužáků (řádově jednotky textů)
- ve 3. fázi se studenti dozví hodnocení svých textů a bodový zisk za splnění úkolů

Vše samozřejmě v elektronické podobě v rámci webové aplikace

Očekávaný přínos

- učitelům to ušetří „hromadu“ práce
 - respektive jim to dovolí vůbec nějaký kreativní úkol v kapacitně exponovaném předmětu realizovat
- pro studenty má smysl svůj odborný text vypracovat pořádně, protože si jej určitě někdo jiný přečte
 - a to ne jedna osoba, ale hned několik
- studenti si sami rozhodnou, které texty jsou lepší a které horší

Motivace studentů

- úkoly jsou de facto povinné
- podle výsledného ohodnocení textu získávají studenti 0,5–2 body k zápočtovému testu
- pro studenty může být přínosné dozvědět se, jak si s úkolem poradili spolužáci
- podobně může být pro studenty zajímavou životní zkušeností *role recenzenta*

Zadání úkolu pro 1. fázi

Za domácí úkol napište text o celkovém rozsahu 2 000–3 000 znaků. Jeho obsahem bude následující otázka: *Co mě v oboru mého studia anebo souvisejících oblastech zaujalo, co by stálo za prozkoumání, co bych chtěl(a) třeba v budoucnosti zpracovat jako seminární / bakalářskou nebo diplomovou práci – čili formulace určitého tématu a výzkumné otázky.* Dále napište krátké zdůvodnění toho, proč a pro koho by mohlo být řešení tohoto tématu zajímavé, užitečné nebo přínosné.

Zadání úkolu pro 2. fázi

Vaším úkolem bude přečíst a „oznámkovat“ pět úloh vašich spolužáků. Každý přidělený text si pozorně přečtete a ohodnotíte ho podle následujících kritérií: *zajímavost tématu, výstižnost výzkumné otázky, užitek vzniklý vyřešením výzkumné otázky a celková srozumitelnost a kultivovanost textu.*

K hodnocení můžete dopsat zpětnou vazbu pro autora – čemu jste třeba nerozuměli, jak se vám nápad líbil, co by bylo možné zlepšit apod. Tedy to, co byste sami jako zpětnou vazbu ocenili nebo využili.

Rekapitulace hodnocení

- student musí každému textu udělit čtyři známky (jednu za každé kritérium)
- známkuje se „jak ve škole“ – 1 = výborný, 2 = velmi dobrý, ..., 5 = nedostatečný
 - lze také udělit známku „nelze hodnotit“
- každý hodnotí více textů, proto také ve výsledku bude každý text adekvátně vícekrát ohodnocen
- studenti neví, koho texty hodnotí, ani kdo hodnotil jejich texty (double blind review)

Technické zázemí

- sběr textů via IS MU
 - texty prošly antiplagiátorskou kontrolou
- hodnocení textů via Dněprostroj
 - vlastní webová aplikace přizpůsobená přesně našim požadavkům
 - flexibilita v sestavování nejrůznějších reportů
 - naprogramováno v PHP, používá MySQL

<http://dneprostroj.svi.econ.muni.cz>

Hodnotící formulář

Akademické psaní - systém na kontrolu textů - Konqueror

Soubor Úpravy Pohled Přejít Záložky Nástroje Nastavení Okno nápověda

http://akap.svi.econ.muni.cz/lekce3/?text=1826

v závěru své domácí úlohy bych měl nastínit, jaká by taková práce měla mít užitek. Myslím, že je to jednoduché. Je to reálný problém, který skutečně existuje. V Brně už je minimálně jeden čtyřhvězdičkový hotel, jehož vedení uvažovalo o získání páté hvězdy. A právě pochyby, které jsem zde nastínil, mohly za to, že se zatím od tohoto nápadu upustilo. Zároveň to ale je i něco, co mě zaujalo a přimělo, abych si vybral právě toto téma.

Zadáání hodnocení

Přečtěte si, prosím, pečlivě předchozí text a podle zadaných kritérií jej „oznámkujte jako ve škole“ (1 = výborný, 5 = nedostatečný, 6 = není možné hodnotit apod.). Volitelně můžete k hodnocení dopsat zpětnou vazbu pro autora - čemu jste třeba nerozuměli, jak se vám nápad líbil, co by bylo možné zlepšit apod. Tedy to, co byste sami jako zpětnou vazbu ocenili nebo využili. Hodnoťte, prosím, objektivně a nezaujatě. A samozřejmě - nezapomeňte své hodnocení **uložit**!

zajímavost tématu:

výstižnost výzkumné otázky:

užitek vzniklý vyřešením výzkumné otázky:

celková srozumitelnost a kultivovanost textu:

slovní komentář:

samotné téma tohoto textu. Dle mého názoru by bylo vhodné, aby byl čtenář nejprve informován, o čem text je a odpovědi na jaké otázky může v textu hledat, a teprve následovně mu byly dány další informace s tématem spojené.

Role tutora při plnění úkolů

- učitel má jedinečnou příležitost monitorovat průběh plnění úkolů
- Dněprostroj nabízí online žebříčky
 - nejlépe a nejhůře hodnocených textů
 - nejmírnějších a nejprísnejších recenzentů
 - používání známky „nelze hodnotit“
 - (ne)plnění úkolů v čase
- ze své pozice může zaznamenat extrémní případy a usměrňovat nežádoucí jevy

Dněprostroj - systém pro vzájemnou kontrolu kreativních úkolů - Konqueror

Soubor Úpravy Pohled Přejít Záložky Nástroje Nastavení Okno Nápověda

http://dneprostroj.svi.econ.muni.cz/?st=_nejlepe_hodnocene&p=40

Nejlépe hodnocené texty

prvních 40 výsledků (počet lze změnit v adresním řádku při načítání stránky)

Žebříček textů seřazený vzestupně podle součtu aritmetických průměrů za jednotlivá známková kritéria (v tabulce sloupec *index*). Znamka „není možné hodnotit“ má v tomto žebříčku hodnotu 6.

ph = počet hodnocení daného textu • **Z** = zajímavost • **V** = výstižnost • **U** = užitek • **S** = srozumitelnost

pořadí	autor	text	téma	ph	Z	V	U	S	index
1.	jana	16	Neviditelná ruka trhu	4	1,00	1,25	1,75	1,50	5,50
2.	jakub	24	Mezinárodní rozdíly v cenách stejného z...	5	1,20	1,60	1,60	1,20	5,60
3.	pavel	14	Lean Management	5	1,00	2,00	2,40	1,40	6,80
4.	iveta	29	Životní prostředí a životní úroveň obyv...	4	1,50	2,75	1,25	1,75	7,25
5.	franta	6	Vliv podnikatelských inkubátorů na rozv...	6	1,33	2,50	2,00	1,67	7,50
6.	zuzana	7	Množství finančních zprostředkovatelů n...	5	1,40	1,60	2,20	2,40	7,60
7.	ivo	21	Vliv užívání magnézia při horolezecké č...	5	1,60	2,40	2,20	1,40	7,60
8.	ondra	18	Finanční zprostředkovatelé nákupu cenný...	6	1,50	2,00	2,33	1,83	7,67
9.	lenka	25	Finanční krize ve 20. a 21. století a j...	5	1,20	2,80	2,00	1,80	7,80
10.	marie	11	Rozvoj cestovního ruchu v olomouckém re...	6	1,00	2,33	2,33	2,33	8,00
11.	barbora	33	Zavedení školního na vysokých veřejných...	5	1,60	2,40	1,80	2,40	8,20
12.	david	31	Zavádění RFID do podniku	6	1,50	2,00	1,67	3,17	8,33
13.	veronika	22	Podnikání malých a středních firem v Če...	5	1,40	3,20	2,00	1,80	8,40
14.	otakar	32	Investiční aktivity firem a podniků	6	1,50	2,50	2,67	2,00	8,67
15.	karel	5	Turistika Jihomoravského kraje	5	2,40	2,00	2,80	1,80	9,00

Postřehy z průběhu hodnocení

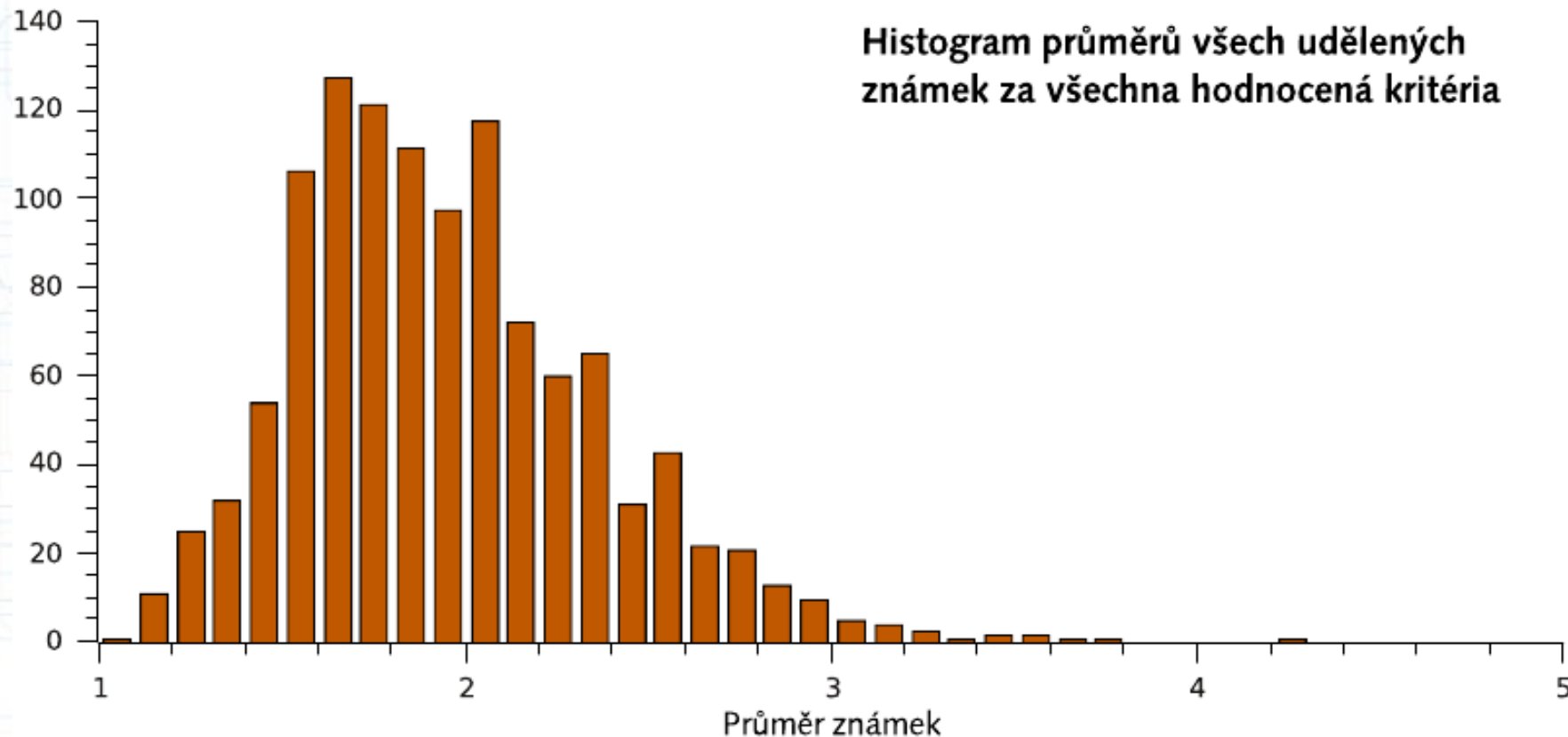
- na vlastní hodnocení bylo 13 dní času
- třetina studentů si nechala splnění úkolu až na poslední možný den
 - což monitorovací roli tutora poněkud znesnadňovalo
- nikdo úkol „nebojkotoval“
 - tj. že by někdo např. demonstrativně rozdával pouze známky „nelze hodnotit“
 - či psal nesmyslné / neslušné slovní komentáře apod.

Výsledky v číslech

- vybráno 1 293 textů, hodnoceno 1 161
 - zbylé byly „bez nápadu“
- rezenzovalo 1 332 studentů → 6 567 rec.
- 1 790 (27 %) slovních komentářů
 - 561 studentů okomentovalo alespoň 1 text
 - z nich 174 studentů komentovalo všechny jim přidělené texty
- 829 × použita známka „nelze hodnotit“
 - to je 3,1 % ze všech udělených známek

Průměry známek

- zajímavost = 1,78; srozumitelnost = 1,88
výstižnost = 2,19; užitek = 2,26

Zpětná vazba od studentů

- studenti měli možnost hned třikrát vyjádřit svůj názor k úkolům:
 - po napsání vlastního textu
 - po hodnocení textů svých spolužáků
 - po zjištění, jak byl ohodnocen jejich vlastní text
- v každé fázi se formou slovního komentáře k úkolům vyjádřilo přibližně 100–150 studentů

Komentáře po první fázi

- z hlediska vzájemného hodnocení nejméně zajímavé, inspirace pro další ročník
- převládala výtka ohledně obtížnosti
 - předmět je určen studentům 1. ročníku
- chyběla šablona či ukázkový příklad
- rozpor ohledně předepsaného rozsahu
 - pro jednoho příliš dlouhé, pro druhého zase příliš omezující

Komentáře po první fázi

- Naprosto nechápu, proč sem dáváte takovéto úkoly „zabíječe času“.
- Úkol k lekci je nápaditý a užitečný.
- Ok, že jsme se v Akademickém psaní dotkli také psaní :)
- Dosavadní cvičení jsem splnil na 100 %, avšak zadání tohoto mi nepřišlo fér.
- Úkol byl pro mne přínosný. Poučilo mne to do budoucna v tom, že je třeba si udržovat určitý nadhled, odstup.

Komentáře po druhé fázi

- většině studentů se možnost hodnotit cizí práce líbila
- nemálo studentů přiznalo, že si z „toho“ vzali ponaučení pro sebe
- několika studentům se úkol zdál příliš obtížný a jakoby „proti srsti“
- českým studentům činilo potíže čtení textů od slovenských spolužáků
 - ze Slovenska pochází 18,8 % studentů

Komentáře po druhé fázi

- Tento úkol mě obohatil. Je zajímavé si přečíst myšlenkové pochody spolužáků.
- Hodnocení testů ostatních studentů považuji za výborný nápad.
- Přes prvotní obavy mě úkol neuvěřitelně bavil. Po srovnání hodnocených textů s tím mým jsem se musela začít stydět.
- Líbí se mi nápad ukázat práce ostatních. Možná bych přidal ještě 5 dalších „dobrovolných“ – jen tak na přečtení.

Komentáře po druhé fázi

- Hodnocení textů pro mne bylo složité. Je těžké hodnotit práci někoho jiného.
- Při hodnocení prací svých kolegů jsem měla velmi nepříjemný pocit.
- Myslím si, že je to poměrně nespravedlivé, protože ne každý student přistupuje k tomuto úkolu zodpovědně.
- Nelíbí se mi, že práce z předchozí lekce by měli hodnotit studenti a ne lektor.

Komentáře po druhé fázi

- Vadí mi, že jsme měli hodnotit i články slovenských studentů. Jsem na ČESKÉ škole, jsem z Brna a nešla jsem na MUNI, abych musela číst slovenské texty, když je jako vyučující jazyk uvedena čeština.
- Absolutne sa nedá vyhnúť neobjektívnosti napríklad z dôvodu, že môj slovenský text bude hodnotiť študent Českej národnosti, ktorý mu nebude rozumieť (osobná skúsenosť so spolužiakmi).

Komentáře po třetí fázi

- záporné ohlasy převládaly na kladnými
- rozčarování nad získaným hodnocením
 - nebylo tak dobré, jak očekávali
 - spolužáci nejsou „dostatečně způsobilí“ nebo úkol prostě „odbyli“
- jednoznačná shoda v tom, že dobrovolný slovní komentář by měl být povinný
- pro některé dobrá životní zkušenost a rádi by si vzájemné hodnocení zopakovali

Komentáře po třetí fázi

- Nesouhlasím s hodnocením mé práce
mými spolužáky, zvláště když panuje na
škole mezi studenty jistá rivalita.
- Snažila jsem se všem napsat zpětnou
vazbu. Mně ji skoro nikdo nenapsal.
- Způsob hodnocení textu z třetí lekce je
neobjektivní a řada studentů bude vždy
mít pocit křivdy.
- Věřím, že systém hodnocení bude do
budoucna změněn.

Komentáře po třetí fázi

- Líbilo se mi cvičení s hodnocením článků kolegů – díky jejich chybách jsem si pojmenoval i některé vlastní.
- Nejvíce se mi líbilo hodnocení kolegů, protože to je velmi cenná zpětná vazba. Rád bych toho využíval častěji.
- Nejvíce mě mile překvapilo hodnocení textů ostatními studenty. Myslím si, že to byl velmi dobrý nápad a především vše bylo dobře zorganizováno.

Suma sumárum

- hlavní cíl splněn
 - Ano, nám tutorům vzájemné hodnocení skutečně ušetřilo „hromadu“ práce
- studenti byli donuceni zamyslet se nad obsahem a výstavbou vlastního – byť krátkého – akademického textu
- systém úkolů pomohlo aktivizovat studenty v průběhu semestru
- učitelé na fakultě získali zásobník nápadů na seminární a kvalifikační práce

Ponaučení

- studenti by měli mít k dispozici ukázkové texty a více času na přípravu
- slovní komentář by měl být povinný
- užitečné komentáře mohou být bodovány
- výsledný žebříček nejlepších textů by neměl zohledňovat extrémní hodnocení
- nemělo by se stávat, že student dostane náhodně přiděleno povícero textů v jiném než rodném jazyce

Děkuji za pozornost

*A vás netrápí vysoké počty
zapsaných studentů v předmětu?*